

PLEASE NOTE! THIS IS PARALLEL PUBLISHED VERSION / SELF-ARCHIVED VERSION OF THE OF THE ORIGINAL ARTICLE

This is an electronic reprint of the original article.

This version *may* differ from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Koukkunen, Harri; Koskinen, Jenni; Issakainen, Maiju; Puustinen, Sini

Title: Fysioterapeuttiopiskelijoiden toteuttama koulufysioterapia –pilotti Pohjois-Karjalassa

Version: final draft

Please cite the original version:

Koukkunen, H., Koskinen, J., Issakainen, M., Puustinen, S. (2020). Fysioterapeuttiopiskelijoiden toteuttama koulufysioterapia –pilotti Pohjois-Karjalassa. Terveystieteiden tutkimuskeskus. terveyslaitos.fi 14.10.2020.

HUOM! TÄMÄ ON RINNAKKAISTALLENNE

Rinnakkaistallennettu versio *voi* erota alkuperäisestä julkaistusta sivunumeroiltaan ja ilmeeltään.

Tekijä(t): Koukkunen, Harri; Koskinen, Jenni; Issakainen, Maiju; Puustinen, Sini

Otsikko: Fysioterapeuttiopiskelijoiden toteuttama koulufysioterapia –pilotti Pohjois-Karjalassa

Versio: final draft

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Koukkunen, H., Koskinen, J., Issakainen, M., Puustinen, S. (2020). Fysioterapeuttiopiskelijoiden toteuttama koulufysioterapia –pilotti Pohjois-Karjalassa. Terveystieteiden tutkimuskeskus. terveyslaitos.fi 14.10.2020

FYSIOTERAPEUTTIOPISKELIJOIDEN TOTEUTTAMA KOULUFYSIOTERAPIA –PILOTTI Pohjois-Karjalassa

Pohjois-Karjalassa aloitettiin koulufysioterapia –pilotti keväällä 2020. Pilotti jatkuu kevääseen 2021. Pilotti on suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä Karelia-ammattikorkeakoulun, Siun soten sekä Joensuun seudun peruskoulujen kanssa. Tavoitteena pilotissa on lasten ja nuorten hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistäminen. Pilotin aikana fysioterapeuttiopiskelijat työskentelevät Joensuun alueen kouluilla Siun soten kouluterveydenhoitajien työpareina. Tarkoituksena on rakentaa koulufysioterapian toimintamalli kokonaisuudelle.

Pilotin toisessa vaiheessa syksyllä 2020 oli mukana kuusi Siun soten kouluterveydenhuoltoyksikköä. Fysioterapeuttiopiskelijoiden harjoittelun ohjaamisesta vastasivat Siun soten ohjaavat fysioterapeutit ja kouluterveydenhoitajat sekä Karelia AMKn ohjaavat fysioterapian opettajat. Toteutuneen toiminnan kirjaaminen tehtiin Siun soten potilastietojärjestelmään. Fysioterapeuttiopiskelijoiden toimenkuvan perustana oli Suomen fysioterapeuttien tekemä suositus koulufysioterapian sisällöstä (Taulukko 1). Opiskelijoiden toimenkuva kouluilla muotoutui jokaiselle koululle yksilölliseksi huomioiden koronatilanteen tuomat vaikutukset koulujen toimintaan.

Taulukko 1

Esimerkkejä peruskoulussa työskentelevän fysioterapeutin tehtävistä

Fysioterapeutin vastaanotto tuki- ja liikuntaelinoireisille koululaisille
Koululaisten fyysisen toimintakyvyn testaus (esimerkiksi Move!-mittaukset) yhteistyössä opettajan kanssa
Vähän liikkuvien koululaisten yksilöllisen liikuntaharjoittelun suunnittelu, ohjaus ja seuranta
Ylipainoisten koululaisten liikuntaneuvonta ja harjoittelun ohjaus
Fysioterapeutin ohjaamat pienryhmät (esim. lihasvoimaharjoittelu, kehon- ja mielenhallinta) koululaisten tarpeiden mukaan
Opetustiloissa tapahtuva ergonomiohjaus
Yhteistyö terveydenhuollon ammattilaisten sekä opetushenkilöstön kanssa
Fysioterapeutin osaamisen hyödyntäminen erilaisten tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa
Kouluympäristön suunnittelu liikumista tukeväksi yhteistyössä koululaisten kanssa

Taulukko 1. Suomen Fysioterapeutit. 2019. [Suositus koululaisten ja opiskelijoiden fysioterapiasta kouluympäristössä](#)

KOKEMUKSIA KOULUFYSIOTERAPIA -PILOTISTA

Koulufysioterapia –pilotin toisen vaiheen (jälkeen) aikana toteutukseen osallistuneilta kouluterveydenhoitajilta (n= 6) kerättiin kokemuksia teemahaastattelulla. Yleisesti fysioterapeuttiopiskelijoiden läsnäoloon kouluympäristössä suhtauduttiin myönteisesti. Opiskelijoiden itsenäinen työote ja dialogiset taidot koettiin ehdottomana vahvuutena

onnistuneen yhteistyön luomisessa. Kouluterveydenhoitajien mukaan opiskelijat onnistuivat jalkautumaan kouluympäristöön menestyksekkäästi.

Yhteistyö fysioterapeuttiopiskelijoiden kanssa koettiin ammatillisesti kehittäväenä. Kouluterveydenhoitajat kokivat saavansa työhönsä uusia arviointimenetelmiä ja näkökulmia, sekä käytännön perustietoa erityisesti ryhdin tarkastamiseen. Myös jatkokäyntien suunnittelu, lihaskuntoharjoitteiden ohjaaminen sekä kokonaisvaltainen oppilaan hyvinvoinnista huolehtiminen koettiin tärkeänä. Kouluterveydenhoitajien mukaan fysioterapeuttiopiskelijoiden kanssa tehtävän yhteistyön myötä tieto ihmiskehosta syventyi. Haastatteluissa nousi esille, että fysioterapeuttiopiskelijat koettiin tärkeäksi työpariksi kouluterveydenhoitajille esimerkiksi tuki- ja liikuntaelinvaijien kuntoutuksessa sekä elintapaohjauksessa. Kouluterveydenhoitajien mukaan pilotin ansiosta kouluissa on alettu kiinnittää enemmän huomiota myös ergonomiohjaukseen, jota fysioterapeuttiopiskelijat ovat pareittain toteuttaneet.

Jatkossa kouluterveydenhoitajat toivoisivat enemmän aikaa fysioterapeuttiopiskelijoiden ohjaamiseen, vaikka opiskelijoiden työote koettiin itsenäiseksi ja oma-aloitteiseksi. Opiskelijoiden ohjauksen tueksi toivottiin myös vielä tiiviimpää yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa harjoittelun tavoitteiden täsmentämiseksi.

Kouluterveydenhoitajien mukaan pilotin aikana ennaltaehkäisevän työotteen tärkeys ja tarve on korostunut myös kouluterveydenhuollossa. Myös fysioterapian saavutettavuuden kynnykset on madaltunut. Haastatteluiden perusteella koulufysioterapeutti olisi tarpeellinen kouluilla, koska painonhallintaan, liikunnalliseen inaktiivisuuteen ja psyykkisiin haasteisiin liittyvä kysyntä on lisääntynyt. Voisi ajatella, että ennaltaehkäisyyn panostaminen tässä kohtaa voisi tuoda tulevaisuudessa myös merkittäviä säästöjä yhteiskunnalle, veronmaksajille ja työnantajille.

Tulevaisuudessa koulufysioterapeutti voisi olla monessa mukana. Kouluterveydenhoitajien mukaan koulufysioterapeutti voisi innostaa koululaisia välituntiliikuntaan koulupäivien aikana. Myös motivointi vapaa-ajan liikuntaan olisi tärkeää. Fysioterapeutit koetaan ammattilaisina myös liikkumisen vaihtoehtojen ja progression ohjaajina, mille olisi kouluissa tarvetta. Opetuksen lomaan voisi järjestää taukojumppaa ja rentoutumisharjoituksia, jotka olisivat varmasti hyödyllisiä taitoja myös jatko-opinnoissa ja työelämässä. Liikuntatunneilla voisi tarjota apua enemmän yksilöiden haasteisiin ja keksiä keinoja esimerkiksi liikunnasta ahdistuneiden oppilaiden ohjaamiseen. Yksilölliset tarpeet olisi helpompi huomioida, kun opettaja ja terveydenhoitaja saisivat työparin. Olisiko hienoa, jos lapset voisivat koulun jälkeen jäädä tunniksi liikkumaan fysioterapeutin ohjaamana, joko yksilönä tai pienryhmässä?

Harri Koukkunen (ft-opiskelija), Jenni Koskinen (ft-opiskelija), Maiju Issakainen (TtM, ft) ja Sini Puustinen (TtM, ft)